

koncem roku 1914 byla omezena výroba bílého pečiva na 3 dny v týdnu a v měsíci únoru 1915 byla zastavena úplně. Výsek masa a prodej uzenin byl zakázán ve středu a v pátek a byly zřízeny „troubové komise“, které měly kontrolovat soukromé i hostinské kuchyně, jestli v bezmasých dnech se v nich nepřipravují masitá jídla. Obcím bylo uloženo, kolik která má dodat kg másla v týdnu a sádla z každého doma poraženého vepře. Byla zřízena mléčná komise, která prohlížela sklepy a jiné místnosti, v nichž bylo uloženo mléko, zkoumala v hrncích množství mléka a dle toho odhadovala, dostál-li výrobce předpisu. Nouze rostla a s tou přibývalo „keřaství“, ceny potravin a všeho, čeho byl nedostatek, byly lidskými „chrty“ nepřiměřeně předraženy. Zboží bylo falšováno a prodáváno za vysokou cenu pravého zboží – byl to důsledek zákazu volného obchodu a malých přidělů spotřebitelům. Následkem vázaného obchodu vznikl obchod pod rukou a na co byla stanovena maximální cena, to z trhu zmizelo, avšak pod rukou za nekontrolovanou cenu dostalo se vše: kůže, cukr, tabák, uhlí, káva, přitom vyvinul se též směnný obchod. Houfy občanů valily se do vsí za nákupem potravin z měst a průmyslových oblastí a přitom přinášely ve válce vzácné nedostatkové zboží, aby snadněji získali potraviny. Obchod ten dál se nejčastěji v noci, aby před veřejností a četníky zůstal utajen, na čemž záleželo oběma stranám, neboť přinášené zboží často pocházelo z krádeží na drahách a poštách a potraviny ze zatajených zásob. Pozoruhodno však jest, že během války domovních krádeží, vloupání, přepadení a mordů téměř nebylo. Naproti tomu kolem měst se rozmohl polní pých, neboť kdekdo ve městě choval králíky a drůbež a potravu pro ně bral na nejbližším poli. Trpěl hlavně ječmen, oves, pšenice, řepa a brambory. Pivo pro nedostatek ječmene a chmelu bylo vařeno z „pejřky“ nebo z hořkého jetele, dobré ovšem nebylo ani opojné. Proto vznikla domácí výroba piva, třebaže bylo vyhrožováno pokutami. Nouze hlavně ve městech byla veliká, lidé na přiděly potravin čekali fronty i několik hodin, než na ně došlo, a ti poslední obyčejně vyšli naprázdno. Nastalo srocování a velké řady lidu před c.k. úřady hlučně demonstrovaly, hlavně ženy (muži byli na frontě nebo v práci), proti kterým úřady bály se násilně vystoupiti a konejšily je sliby, které alespoň zčásti plnily.

Zpravodaj obce Nová Sídla a Sedlíštká je periodickým tiskem územního samosprávného celku evidovaný pod evidenčním číslem MK ČR E 23088.

Vydáván je 2x ročně.

(číslo 1, den vydání 25. června 2018, náklad 120 výtisků + 20 povinných výtisků).

Vydavatelem je Obec Nová Sídla, Nová Sídla 78, IČ 00579581. Výtisk je zdarma.

Zpravodaj obce

Nová Sídla a Sedlíštká

číslo 1 v roce 2018

Vážení spoluobčané,

připravili jsme pro vás vydání Zpravodaje obce Nová Sídla a Sedlíštká, kde najdete informace k chystanému zájezdu do Jihlavy, upozornění na podomní prodejce a další informace z dění v naší obci.

Zastupitelstvo obce

Zájezd do Jihlavy

Zveme všechny děti, jejich rodiče a prarodiče **v sobotu 23. června 2018** na výlet do Jihlavy. Naším hlavním cílem je návštěva ZOO. Pokud by někdo nechtěl za zvířátky, může navštívit zajímavosti města, Aquapark nebo Zábavní rodinný park Robinson. Autobus uhradí obec. Vstupné a ostatní výdaje si hradí účastníci sami. Pokud se rozhodnete vyrazit s námi, vyplňte prosím přiloženou přihlášku a odevzdejte do 11. 6. 2018 na Obecním úřadě v Nových Sídlech nebo v Nových Sídlech do schránky domu č. 33 p. Proškové, v Sedlíštkách do schránky domu čp 13 p. Lněničkové. Těšíme se na Vás.

Podomní prodej - upozornění

Začátkem února jsme zaznamenali v Nových Sídlech i v Sedlíštkách aktivitu podomního prodejce elektřiny a plynu. Používal smyšlený příběh o tom, že Vám byl poslán dopis s nabídkou úpravy cen energií a on chce vědět, jak na to reagujete. Nikdo však takový dopis nedostal. Dále chtěl vidět faktury za energie, někomu rovněž nabídl nové smlouvy. Několik domácností nové smlouvy podepsalo. Abyste se vyhnuli následným potížím, doporučujeme takové lidi domů nepouštět. Žádné tradiční společnosti nikdy neposílají své zástupce, aby se zákazníky podepisovali a řešili smlouvy u nich doma, vše se děje na pobočce. Nedejte na jejich slova, že všichni sousedi už podepsali, že jste jediní, kdo nereagují. Nikdo nemá právo prohlížet Vaše faktury za energie, i kdyby byl opravdu od firmy, od které energie odebíráte. Když už se rozhodnete novou nabídku přijmout, důkladně si prověřte výhody nového dodavatele. Musíte

opravdu vědět, proč jste se současným dodavatelem nespokojeni. V případě, že již podepsanou smlouvu chcete zrušit, standardně lze smlouvu vypovědět bez sankcí do 14 dnů – lhůta se však může lišit podle podmínek konkrétní smlouvy. To, zda pustíte podomního prodejce do svého domu, je zcela na vás. Pokud na území obce Nová Sídla a části Sedlíščka takový prodejce nabízí prodej nebo služby bez předchozí domluvy právě s Vámi, to znamená, že obchází postupně jednotlivé domy, porušuje svým jednáním obecní nařízení. Dne 11. 10. 2016 zastupitelstvo obce vydalo nařízení č. 1/2016 o zákazu podomního a pochůzkového prodeje na území obce Nová Sídla, včetně části obce Sedlíščka, s cílem zvýšit bezpečnost a vytvořit příznivé podmínky pro klidný život obyvatel a návštěvníků obce. Podomní prodejce se dopouští svým jednáním přestupku, který řeší Policie České republiky, následně pak Městský úřad Litomyšl. Ve vlastním zájmu buďte opatrní a obezřetní a všimněte si dění v naší obci!!!

Turnaj v malé kopané

Náš místní fotbalový klub FC Nekopnem si Nová Sídla bude opět na začátku prázdnin na místním sportovním hřišti pořádat turnaj v malé kopané. Termín bude včas upřesněn.

Webové stránky

Od jara roku 2015 fungují jediné oficiální webové stránky obce Nová Sídla a Sedlíščka na adrese www.novasidla.cz. Najdete na nich informace o aktuálním dění v obci, elektronickou úřední desku, kontakt na obecní úřad, všechny důležité dokumenty týkající se správy obce, historii obce, fotogalerii, zápisy ze zasedání zastupitelstva obce, stránky knihovny, užitečné odkazy a mnohé další. Podle statistického sledování návštěvnost webových stránek roste. Za rok 2017 bylo zaznamenáno více než 1 600 návštěv. Nejvíce uživatelů navštívilo podstránku aktuality, poté elektronickou úřední desku, kontaktní informace a zápisy ze zasedání zastupitelstva obce. Děkujeme za to, že stránky využíváte. Případné nápady a tipy na vylepšení našich stránek rádi uvítáme.

Dodělávky po rekonstrukci rozvodů nízkého napětí

V době uzávěrky zpravodaje zbývá v obci Nová Sídla po stavební firmě několik nedodělků a závad na zemních pracích. Zejména se jedná o dorovnání terénu kolem sloupů, dosypání hlíny do míst, kde vedly výkopy a oprava asfaltové výplně. Kontrola je dohodnuta na květen 2018, kdy budou klasifikovány trávající závady a stanoven konečný termín jejich odstranění.

Kulturní akce obecní knihovny

Na září letošního roku připravuje knihovna besedu se spisovatelkou a etnografkou paní Kamilou Skopovou o lidových zvycích a životě našich předků. O termínu konání besedy budete včas informováni letáčkem do schránky.

Kdo si hraje, nezlobí ...

Obecní knihovna nabízí k vypůjčení také moderní **společenské hry**. Jsou to hry pro děti i dospělé a může je hrát jeden, dva i více hráčů. Hry půjčujeme zdarma. Vypůjční doba je maximálně 4 týdny.

V letošním roce oslavíme 100 let od vzniku samostatného Československa. Při této příležitosti si připomeňme, jak dobu před vznikem samostatné republiky prožívali lidé v naší obci. Článek čerpá z Pamětní knihy spojených obcí Sedlíščky – Nová Sídla. Nejedná se vždy o doslovnou citaci textu, ale je zachována jeho jazyková stránka. (1. část, pokračování v dalším zpravodaji)

Dne 28. července roku 1914 vypovědělo Rakousko-Uhersko válku Srbsku a postupně pak válečný požár zachvátil Evropu i státy mimoevropské. Byla vyhlášena nejprve částečná, poté úplná mobilizace. Obce dodávaly povinně dělníky na válečné úkony. V první třetině srpna byl odvod koní a později vozů, saní a koňských postrojů. V měsíci září konal se soupis užitkového a jatečného dobytka. Od 1. listopadu bylo nařízeno podávati zprávy o zásobách obilí, mouky a sena v první den každého měsíce. Nastaly rekvizice, byly stanoveny maximální ceny na obilí a všechny zásoby byly dány pod uzávěr, byla stanovena váha pečiva a zavedeny tzv. chlebenky. Drahota potravin, nápojů, oděvů a dobytka týden po týdnu stoupala. Ženy narukovanců dostaly podporu a mnohé z nich si užívaly. Cukroví, víno a rosolky šly na odbyt. Zjara roku 1915 byl pocitován nedostatek meliva, ač vláda ustanovila, že denní dávka pro osobu nemá přesahovati 240 gramů mouky. V červnu roku 1915 byla zabavena veškerá úroda obilí ze sklizně toho roku a veškeré zásoby obilí a mlýnských výrobků z minulého roku a byl zřízen „válečný obilní ústav“, který v každém okrese měl podružný úřad s panem inspektorem v čele, který řídil výkup obilí prostřednictvím komisařů a nákupců. Současně byly zavedeny pro samozásobitele „mlecí lístky“. Koncem ledna 1917 přestaly trhy na dobytek a obchodování s ním postoupeno české a německé agrární ústředně, které také zřídily v jednotlivých okresech své nákupní komise, jejichž členy byli rolníci. Byla-li o něco nouze, hnedle vláda zavedla moučenky, tabáčenky, cukřenky, kávenky, bramborenky, petrolenky a jiné –enky. Pivo, kořalka a víno zůstaly bez–enek, ač jich též mnoho nebylo a čepováno bylo třeba jen v neděli. Již